

14.12.2011

Sj/3

3

Helsingin kaupungin kulttuuristrategia 2012-2017

Pöydälle 30.11.2011

HEL 2011-000969 T 00 01 01

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättäneen hyväksyä Helsingin kulttuuristrategian vuosille 2012–2017 liitteen 1 mukaisena.

Esittelijä

Taustaa

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 29.4.2009 kaupungin yhteisen strategiaohjelman vuosiksi 2009–2012. Samassa yhteydessä valtuusto päätti, että kulttuurikeskus valmistele erillisen kulttuuristrategian valtuuston käsiteltäväksi vuonna 2011. Kulttuuristrategian tavoitteena on linjata kaupungin kulttuuripoliittinen suunta ja keskeiset kehittämistavoitteet vuosille 2012-2017 sekä keinot niiden toteuttamiseksi.

Näköala avautuu vuodesta 2012, jolloin maailman designpääkaupunki Helsinki on ollut maan pääkaupunkina 200 vuotta, ja ulottuu vuoteen 2017, joka on kansallisen itsenäisyyden merkkivuosi.

Helsingin vahvuutena on laaja kulttuurialojen koulutus, täällä sijaitsevat myös keskeiset kulttuurilaitokset. Sen lisäksi noin puolet koko maan kulttuurialojen tekijöistä asuu Helsingissä. Näillä on merkittävä rooli, kun luodaan ihmisiä, yrityksiä ja investointeja houkutteleva kansainvälinen toimintaympäristö. Kulttuuritarjonta ja –palvelut vaikuttavat kaupungin profiiliin, kilpailukykyyn ja vetovoimaisuuteen.

Edistämällä luovan työn toimintaedellytyksiä kaupunki lisää kaupunkilaisten mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämäänsä. Tämä lisää vuorostaan kulttuurista osaamista, itsetuntemusta ja kriittistä ajattelua. Tukemalla kulttuurin taloutta kaupunki vahvistaa elinvoimaisuuttaan ja työllisyyttä. Näin sivistys, luovuus, osaaminen ja innovatiivisuus lisääntyvät.

Kaupunkikonsernissa kulttuuripalveluja tuottavat kulttuurikeskus, kirjasto, taidemuseo, museo, orkesteri, opetusvirasto, suomen- ja ruotsinkieliset työväenopistot, nuorisoasiainkeskus, liikuntavirasto, eläintarha sekä kulttuurialalla toimivat tytäryhteisöt. Kulttuuripalveluilla on lisäksi yhteydet kaupungin muiden toimialojen palveluketjuihin

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Alv.nro

FI02012566

kaavoituksesta maankäyttöön ja tilojen hallintaan liittyvistä asioista terveys- ja sosiaalipalveluihin. Kulttuuristrategia liittyy elinkeino-, kilpailu- ja matkailupolitiikkaan, kansainvälisyyttä, monikulttuurisuutta ja erilaisia vähemmistöjä koskeviin linjauksiin sekä koko metropolialueen kehittämistavoitteisiin.

Helsingin kulttuuripolitiikan visio ja arvot

Kulttuurin visiona on, että Helsinki on monimuotoinen ja omaleimainen taiteen, luovuuden ja kulttuurin keskus sekä kansainvälisesti kiinnostava kulttuurin edelläkävijä Itämeren alueella.

Kaupunkilaisille tuotetut kulttuuripalvelut rakentavat kaupungista monimuotoista ja monikulttuurista yhteisöä. Tämä tuo kaupunkilaisten elämään laatua, elämyksiä, iloa ja osaamista luoden samalla kaupunkiin yhteisöllisyyttä.

Kulttuuripolitiikan toteuttamista ohjaavat kaupungin toiminnassa seuraavat yhteiset arvot:

- luovuus
- asukaslähtöisyys
- ekologisuus
- oikeudenmukaisuus
- taloudellisuus
- turvallisuus
- yrittäjämielisyys.

Kulttuuripolitiikan tavoitteet

Helsingiläisen kulttuuripolitiikan tavoitteet ovat pitkälle yhteneväiset liikunta- ja nuorisopolitiikan tavoitteiden kanssa. Yhteisiin tavoitteisiin kuuluu helsinkiläisten elämänlaadun ja toimintakykyisyyden parantaminen. Tavoitteena on myös yhteisöllisyyden ja henkisen hyvinvoinnin edistäminen, syrjäytymiskehityksen ehkäisy ja monikulttuurisen kaupungin kehitys. Kulttuurinen moninaisuus auttaa kulttuurin perustan vahvistumista ja uudistumista.

Kulttuuripalveluilla tavoitellaan yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Kulttuurilaitoksilla on merkittävä rooli, kun luodaan ihmisiä, yrityksiä ja investointeja houkuttelevaa kansainvälistä toimintaympäristöä. Monipuolinen ja elämyksellinen kulttuuritarjonta edistää alueen asukkaiden hyvinvointia. Kulttuuritarjonta ja -palvelut vaikuttavat myös kaupungin profiiliin, kilpailukykyyn ja vetovoimaisuuteen.

Luovuudesta syntyy työtä ja työpaikkoja, joista Helsingissä on Suomen mittakaavassa merkittävin osa. Hyvä koulutus pohja, laajat kulttuuriset

oikeudet ja kulttuurin terveyttä edistävä vaikutus ovat tärkeä osa kulttuuripalvelujen yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Oikeus laadukkaaseen kulttuuriin on oleellinen paitsi kaupungin palvelujen asiakkaille myös henkilöstölle.

Edistämällä luovan työn toimintaedellytyksiä lisätään kaupunkilaisten mahdollisuuksia osallistua kulttuurielämään. Tukemalla kulttuurin taloutta vahvistetaan kaupungin elinvoimaisuutta ja työllisyyden kehitystä. Tämän seurauksena sivistys, luovuus, osaaminen ja innovatiivisuus lisääntyvät Helsingissä.

Helsingiläisten kielellisiä valmiuksia ja kuva- ja medialukutaitoa vahvistetaan audiovisuaalisen informaation tulvassa. Lukutaito on voimavara, joka vahvistaa itsetuntemusta, kriittistä ajattelua, hyvinvointia ja luovuutta

Kulttuuristrategian toteuttaminen

Kulttuuristrategia muodostaa raamin ja ohjaa koko kaupungin kulttuuritoiminnan ja siihen liittyvien toimien suuntaa ajanjaksolla 2012–2017. Kulttuuristrategiassa päätetään yhteisistä toimintalinjauksista. Yksittäisistä toimenpiteistä päätetään vakiintuneen talousarviovalmistelun mukaisesti.

Tämän asian liitteenä 2. on kuvaus helsinkiläisestä kulttuuritarjonnasta ja -palveluista. Se on tiivistelmä kulttuuri- ja kirjastolautakunnan hyväksymästä liitteestä , jossa oli kuvattu laajasti Helsingin kaupungin kulttuuritoimintaa ja kulttuurikeskuksen valmistelussa koottuja toimenpide-ehdotuksia. Osa tuossa liitteessä luetelluista toimenpide-ehdotuksista on käynnissä tai toteutumassa, eivätkä ne vaadi lisäresurssointia. Itse kulttuuristrategiaan sisältyvät vain keskeiset toimenpide-ehdotukset, jotka on koottu asiakirjaan neljän strategian kokonaisuuden alle. Nämä neljä kokonaisuutta ovat:

1. Hyvinvointia kulttuuripalveluista
2. Monien kulttuurien Helsinki
3. Ympäristö ja kaupunkirakenne
4. Kulttuuri – kaupungin vetovoima.

Kulttuuristrategiaan sisältyy keskeisenä linjauksena se, että erityisesti uusilla alueilla kulttuuri-palveluita tuotetaan avustusjärjestelmää kehittämällä yhteistyössä kulttuurikentän kanssa. Lisäksi lasten ja nuorten sekä senioreiden kulttuuripalveluita vahvistetaan. Ns. prosenttirahakäytäntöjen ajantasaistamista pohditaan parhaillaan johtajistokäsittelyssä asetetussa työryhmässä, jonka työn määräaika on 15.11.2011. Uudistetut periaatteet tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn vielä loppuvuoden 2011 aikana.

14.12.2011

Sj/3

Kulttuuristrategian keskeiset kulttuuripoliittiset linjaukset ja toimenpide-ehdotukset on tarkoitus sisällyttää tulevan valtuustokauden kaupungin yleiseen strategiaan, jonka valmistelu käynnistyy vuoden 2012 aikana.

Asian käsittelyprosessi

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta on käsitellyt asiaa kokouksissaan 6.10.2009, 8.12.2009, 18.5.2010, 16.11.2010 sekä erillisessä lähetekeskustelussa 7.9.2010. Strategialuonnosta on käsitelty myös kaupunginhallituksen iltakoulussa 7.12.2010.

Kulttuurikeskus on valmistelussa kuullut laajasti eri kulttuurialan toimijoita ja järjestöjä sekä järjestänyt kuulemistilaisuuksia Helsingin kulttuurialan toimijoille.

Kulttuurikeskus on valmistellut strategiaa 2009–2011 kulttuuri- ja kirjastolautakunnassa käytyjen lähetekeskustelujen pohjalta.

Sivistys- ja henkilöstötoimen rooteli on pyytänyt kesäkuussa 2011 kulttuuristrategian kannalta keskeisiltä lauta- ja johtokunnilta (15 kpl), talous- ja suunnittelukeskukselta ja maahanmuutto- ja kotoutumisasioidenneuvottelukunnalta sekä kulttuurikonsernin tytäryhteisöltä (3 kpl) lausunnot kulttuurikeskuksen valmistelemasta strategia-asiakirjasta ja sen liiteosasta syyskuun loppuun mennessä. Lausunnot, jotka eivät sisälly päätöshistoriaan, ovat esityksen liitteenä 6.

Saatujen lausuntojen pohjalta on sivistys- ja henkilöstötoimen rootelin valmistelussa kulttuuristrategian rakennetta teknisesti ja stilistisesti muokattu, jotta varsinainen strategia ja siihen liittyvät keskeiset toimenpide-ehdotukset nousisivat selkeästi esiin. Koulutilojen maksutonta käyttöä koskevaa toimenpide-ehdotusta on muutettu kuulumaan niin, että koulutilojen tehokasta käyttöä tuetaan hinnoittelulla, samoin kuin lasten maksutonta julkista liikennettä koskevaa ehdotusta on muutettu siten, että huolehditaan siitä, etteivät julkisen liikenteen maksut ole kulttuurin harrastustoimintaan osallistumisen esteenä. Kulttuuripoliittisiin periaatteisiin on lisätty kulttuurin moniäänisyys, jota tuetaan avustusjärjestelmää kehittämisellä.

Helsingin aiemmat kulttuurisuunnitelmat

Helsingissä on aiemmin valmisteltu kulttuurisuunnitelmat vuosille 1991–1999 ja 2001–2010.

”Kulttuuri-Helsinki – Helsingin kulttuurin kehittämissuunnitelma 1991–1999” valmisteltiin Jörn Donnerin johdolla ja se sisälsi useita Helsingin kulttuurielämää koskevia toimenpide-ehdotuksia. Komitean

suunnitelmassa kulttuurin kehitys Helsingissä nähtiin koko Suomen tulevaisuuden kannalta keskeisenä kysymyksenä. Useat komitean 127 toimenpide-ehdotuksista ovat toteutuneet ja monille jo suunnitetuille kulttuurihankkeille saatiin komitean suunnitelman kautta tukea.

”Kaupunki luomisen tilana – Helsingin kulttuurisuunnitelma vuosiksi 2001–2010” -raportin tavoitteena oli selvittää kulttuuripääkaupunkivuonna alkaneen yhteistyön jatkamismahdollisuudet. Osa toimenpiteistä jäi toteutumatta, koska suunnitelmassa ei asetettu selvää vastuu- tai seurantajärjestelmää koskien ehdotusten toimeenpanoa ja rahoitusta. Kulttuuripääkaupunkivuonna Helsinkiin syntyi uusia festivaaleja ja kaupungin rooli erilaisten tapahtumien ja festivaalien taloudellisena tukijana vahvistui.

Kulttuurisuunnitelmien lisäksi kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kulttuuripääkaupunkijaosto valmisteli vuonna 1995 suunnitelman Helsinki 2000, jonka tavoitteena oli tukea kulttuuripääkaupunkihankkeen valmistelua.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Hannu Hyttinen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36683
hannu.hyttinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kulttuuristrategia 2012-2017
- 2 Helsingin kulttuuristrategia 2012-2017, Taustaselvitys
- 3 Kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kulttuuristrategiaesitys
- 4 Helsingin kulttuuristrategia, ehdotus
- 5 Helsingin kulttuuristrategian liiteosa
- 6 Kulttuuristrategia-lausunnot
- 7 Kvstossa 30.11.2011 tehdyt toivomusponnet

Tiedoksi

Virastot ja liikelaitokset

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Alv.nro

FI02012566